

Fira Mediterrània de Manresa

La gralla es rejoveneix

► **Inxa Impro Quartet i Els Laietans renoven l'instrument tradicional**

JORDI BIANCIOTTO
BARCELONA

La gralla, aquest instrument de vent, fet de fusta, vinculat a la música tradicional i l'entorn casteller, s'ha espolsat algunes capes de pols i apareix rejovenit i en marcs inesperats: grups de músics de vint anys que l'empunyen per donar vida a repertoris de fusió jazzística o versions de *Gangnam style*. Una revolució que es manifesta a partir d'avui a la Fira Mediterrània, on actuaran dos dels grups més destacats d'aquesta escena que està en auge, Inxa Impro Quartet (aquesta nit) i Els Laietans (diumenge).

Les dues formacions, a les quals en podem afegir d'altres com Canya

Una nova generació de grups incorpora l'instrument al marge de l'entorn casteller, mirant el jazz i el pop

d'Or i Els Berros de la Cort, així com els veterans Els Vernets, representen maneres diferents de renovar la gralla. Inxa Impro Quartet adapta en el seu primer disc, *All that trad*, peces tradicionals i d'autors contemporanis (com Marcel Casellas i Perepau Jiménez), i inclou improvisacions d'estil jazzístic que miren de reüll el progressisme dels 70.

«La Dharma, l'Orquestra Mirasol i Música Urbana eren revolucionaris, imés que nosaltres!», estima el seu virtuós graller, Manu Sabaté, de 24 anys, que va estudiar l'instrument a l'Esmuc, en grau superior, i ara cursa un màster de músiques del món a Finlàndia. Barceloní amb arrels a Reus, va accedir a la gralla als 11 anys per la via castellera. «Anava per a enxaneta, però em feia por», admet. L'inxa és la canya de la gralla. «També juguem amb la paraula *hincha*, perquè la nostra actitud és una mica *hooligan*», avisa.

Per als Laietans, el més important és la connexió popular i la in-

Una imatge promocional d'Els Laietans, que actuaran diumenge.

Inxa Impro Quartet, aquesta nit a la Fira Mediterrània de Manresa.

tegració de la gralla en l'imaginari cultural de masses, posant al dia la labor dels instrumentistes de fa un segle, que adaptaven les cançons del moment. Això inclou atacar des d'èxits comercials com *Waka waka*, de Shakira (que els va posar al mapa: 64.000 vegades va ser visionat a Youtube), fins a peces de La Trinca o l'havanera de *Carmen*, de Bizet. «Toquem un repertori pop amb gralla. Pop, de popular. Cançons que qualsevol persona de qualsevol edat pot reconèixer i xiular», explica Pol Ducable, un dels tres grallers del grup, de 28 anys, activista de l'instrument i programador del monogràfic que li dedicarà la pròxima edició de Tradicionàrius, al març. El seu disc *Festa major* inclou un rap de Màrius Serra i col·laboracions de la Cobla Sant Jordi (*Gangnam style*, convertida en *Sant Jordi style*), Obrint Pas, Manu Guix, Carles Belda i Els Catarres.

TIMBRES I PREJUDICIS // El so de la gralla, el seu timbre tendent a certa estridència, és difícil de pair per a una oïda no entrenada i explica els recels que pot despertar en el públic?

Els repertoris poden incloure des de peces tradicionals fins a assalts a 'Waka waka' i 'Gangnam style'

«És un instrument curt, pensat per al carrer, amb molta potència sonora», raona Sabaté, per a qui la gralla equival a «festa».

Si hi ha hagut reserves cap a aquest instrument, estima, deu ser perquè no es tocava bé. «S'ha associat a poca qualitat, al fet que si es desafina no passa res, perquè és música popular, de soroll i festa», lamenta Sabaté, que diu que sap poca cosa d'un altre tipus de prejudicis, més ideològic. «Jo encara estic sortint de la closca i no sé si anys enrere el folklore no interessava. Per a mi és part del dia a dia». Ducable coincideix en la crítica al gremi. «¿Quants grallers hi ha que toquin bé? Falten referents top, i la gent pensa en la gralla a partir del veí del costat, que toca sense cap aspiració».

Però aquesta nova generació de grups ja està canviant mentalitats, com celebra Sabaté. «Com més propostes hi hagi i més diverses, millor, perquè seran revulsius perquè pugui la qualitat». ≡

